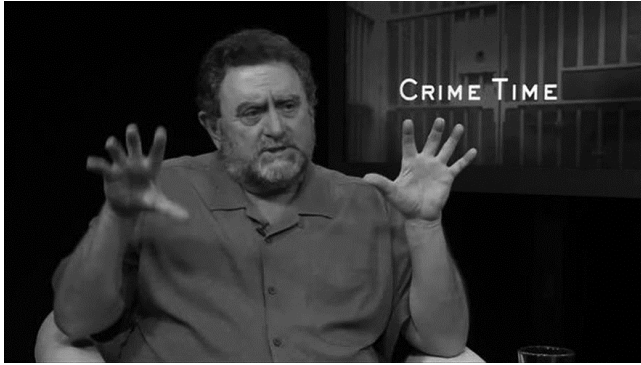

Opgave 3 De onthutsende waarheid

James Fallon is een Amerikaanse professor in de psychologie. Hij is een groot deskundige in onderzoek naar mensen met een 'misdadig brein'. Voor een willekeurig onderzoek liet Fallon eens een hersenscan maken van zijn eigen hersenen. Toen hij

de scan bestudeerde kon hij zijn ogen niet geloven: hij had zelf het brein van een geboren misdadiger!

Wie het brein van een geboren misdadiger heeft, denkt uitsluitend aan zichzelf, is niet in staat om zich in anderen te verplaatsen of om medelijden te voelen met andere mensen en is voortdurend op zoek naar spanning en sensatie. Mensen met zulke neigingen en gevoelens kunnen uiterst gevaarlijk zijn.

Na de scan beseft Fallon voor het eerst dat hij inderdaad gevoelens van egoïsme kent en risicovolle neigingen heeft. Kennelijk had hij tot nu toe geen goede zelfkennis.

De introspectietheorie is een theorie die ons zegt hoe wij onszelf kunnen leren kennen.

- 2p **19** Geef weer wat de introspectietheorie van Descartes inhoudt. Geef vervolgens met Fallon als voorbeeld kritiek op de introspectietheorie van Descartes.

Fallon begint een uitgebreid onderzoek naar zichzelf. Dit onderzoek is bijzonder omdat Fallon zowel de professor is die het onderzoek leidt als de persoon die wordt onderzocht. Fallon-als-professor is in staat om een goede diagnose van zichzelf te stellen, maar Fallon-als-persoon vraagt zich af wie hij eigenlijk is.

Om zichzelf beter te leren kennen schrijft Fallon een boek. In dat boek demonstreert hij zijn dubbele rol: Fallon-als-professor legt uit wat de diagnose inhoudt, Fallon-als-persoon beschrijft hoe hij op basis van de diagnose over zichzelf denkt.

De manier waarop Fallon-als-persoon in het boek zichzelf leert kennen, sluit aan bij Morans deliberatietheorie. Moran bekritiseert met de deliberatietheorie de introspectietheorie.

- 2p **20** Leg uit dat de manier waarop Fallon-als-persoon zichzelf leert kennen, aansluit bij de deliberatietheorie van Moran. Geef vervolgens Morans kritiek op de introspectietheorie weer.

- 2p **21** Impliciete oordelen vormen een probleem voor Morans deliberatietheorie.
Geef weer wat een impliciet oordeel is.
Leg vervolgens uit dat impliciete oordelen een probleem zijn voor Morans opvatting over zelfkennis.

In zijn boek zegt Fallon dat mensen met een misdadig brein asociaal en egoïstisch zijn. Mensen zoals hijzelf worden volgens hem geboren met een dergelijke natuur. Ze hebben volgens hem geen invloed op hun gedrag dat het gevolg is van deze misdadige natuur.
Rousseau en Hobbes hadden uiteenlopende opvattingen over de natuur van de mens.

- 1p **22** Leg uit dat Hobbes een persoon als Fallon niet zou beschouwen als iemand met een afwijkende natuur.
1p **23** Leg uit welke kritiek Rousseau zou hebben op Fallons overtuiging dat mensen van nature asociaal en egoïstisch zijn.

Ook Sartre zou kritiek hebben op de opvatting dat het gedrag van Fallon wordt bepaald door zijn misdadige natuur.

- 2p **24** Leg uit dat Fallon volgens Sartre te kwader trouw is.
Leg vervolgens uit hoe Fallon met zijn misdadige brein volgens Sartre authentiek kan zijn.

Fallon komt uiteindelijk tot de conclusie dat hij een psychopaat is. De meeste psychopaten krijgen weinig erkenning en ontwikkelen crimineel gedrag. Ze worden bestraft of leiden een teruggetrokken leven.
Axel Honneth gaat uit van een relationele opvatting over autonomie.

- 2p **25** Geef weer welke drie vormen van erkenning Honneth onderscheidt.
Leg vervolgens met Honneths relationele opvatting van autonomie uit dat we actief moeten ingrijpen om de autonomie van teruggetrokken psychopaten te vergroten.

De vraag die Fallon in het laatste hoofdstuk van zijn boek aan de orde stelt, is hoe we kunnen voorkomen dat mensen met een misdadig brein op het verkeerde pad raken.

Volgens professor Fallon is er maar één maatregel die werkelijk effectief is. Je moet mensen met een misdadig brein van jongs af aan omringen met de juiste zorg. Hij is bovendien van mening dat een misdadig brein een genetische oorzaak heeft.

tekst 5

Ik ben voor het verplicht genetisch testen van alle kinderen bij de geboorte om vast te stellen welke kinderen kwetsbaar zijn.

Als uit de test blijkt dat een kind een misdadige aanleg heeft, dan kan het van jongs af aan worden omringd met zorg.

naar: Fallon, De Psychopaat in mij, 2014

Fallon denkt dat het uitvoeren van deze test een taak is van de overheid. Isaiah Berlin maakt een onderscheid tussen positieve vrijheid en negatieve vrijheid.

- 4p 26 Leg met tekst 5 uit dat het testen van alle mensen bij de geboorte een aantasting is van de negatieve vrijheid.
Leg vervolgens uit dat het genetisch testen bij de geboorte de positieve vrijheid van kinderen met een misdadig brein kan versterken.
Beargumenteer tot slot of jij Fallons genetische test wenselijk vindt met:
- een afweging tussen positieve en negatieve vrijheid, en
  - het begrip ‘rechtvaardigheid’.

Genetisch testen is een voorbeeld van een nieuwe techniek. De informatie die we dankzij deze techniek verkrijgen, is van bijzondere aard: het betreft de bouwtekening van je brein en je lichaam, met een overzicht van je talenten en je zwakten.

- 1p 27 Leg met het genetisch testen van kinderen uit dat de mens een dubbelzinnige houding ten aanzien van techniek heeft.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.